

PÄÄTÖKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2022/563, annettu 6 päivänä huhtikuuta 2022, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä Moldovan tasavallalle

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 212 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin, jäljempänä 'unioni', ja Moldovan tasavallan, jäljempänä 'Moldova', suhteita kehitetään edelleen osana Euroopan naapuruuspolitiikkaa, jäljempänä 'ENP', ja itäistä kumppanuutta. Moldova liittyi itäisen kumppanuuden ohjelmaan vuonna 2009, minkä jälkeen neuvoteltiin Euroopan unionin, Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Moldovan tasavallan välinen assosiaatiosopimus ⁽²⁾, jäljempänä 'assosiaatiosopimus'. Assosiaatiosopimus, jolla pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue toteutetaan asteittain, allekirjoitettiin 27 päivänä kesäkuuta 2014, ja se tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2016.
- (2) Covid-19-pandemian vuonna 2020 aiheuttama taantuma, marraskuussa 2020 pidettyjä presidentinvaaleja seurannut poliittinen pattitilanne sekä viimeaikainen energiakriisi ovat koettelleet merkittävästi Moldovan taloutta. Kyseiset olosuhteet ovat vaikuttaneet osaltaan Moldovan huomattavaan rahoitusvajeseen, ulkoisen rahoitusaseman heikkenemiseen sekä kasvaviin julkisen talouden tarpeisiin.
- (3) Heinäkuussa 2021 pidettyjen parlamenttivaalien jälkeen Moldovan uusi hallitus on osoittanut olevansa vahvasti sitoutunut täytäntöönpanemaan lisä uudistuksia kunnianhimoisella "Moldovan hyvät ajat 2021–2025" otsikoidulla ohjelmalla. Kyseinen ohjelma keskittyy keskeisiin politiikanaloihin, mukaan lukien oikeusalan uudistukset, korruption torjunta, hyvä hallintotapa ja oikeusvaltioperiaate.
- (4) Uusi sitoutuminen tällaisten uudistusten toteuttamiseen ja vahva poliittinen tahto ovat saaneet Moldovan viranomaiset kiihdyttämään merkittävästi uudistusten täytäntöönpanoa. Tämä on myös mahdollistanut sen, että Moldova on voinut saattaa onnistuneesti päätökseen covid-19-pandemiaan liittyvän Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2020/701 ⁽³⁾ nojalla toteutetun makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation, sillä kaikki unionin kanssa yhteisymmärryspöytäkirjassa sovitut uudistustoimet toteutettiin lukuun ottamatta yhtä eli varojen takaisinperintää koskevaa tointa, jonka osalta myönnettiin vapautus. Tätä varten komissio kuuli jäsenvaltioiden edustajista koostuvaa komiteaa, joka ei esittänyt vastalauseita.
- (5) Sen jälkeen kun vuonna 2020 neuvotellun uuden Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ohjelman hyväksyminen pysähtyi, IMF käynnisti uudelleen, heinäkuussa 2021 pidettyjen parlamenttivaalien jälkeen vuoropuhelun Moldovan kanssa ja pääsi virkamiestason sopimukseen 564 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruisesta ohjelmasta laajennetun luottojärjestelyn ja laajennetun rahoitusjärjestelyn alaisuudessa. Uusi ohjelma hyväksyttiin IMF:n

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 24. maaliskuuta 2022 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, annettu 4. huhtikuuta 2022.

⁽²⁾ EUVL L 260, 30.8.2014, s. 4.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2020/701, annettu 25 päivänä toukokuuta 2020, makrotaloudellisen rahoitusavun myöntämisestä laajentumis- ja naapuruuskumppaneille covid-19-pandemian yhteydessä (EUVL L 165, 27.5.2020, s. 31).

johtokunnan päätöksellä 20 päivänä joulukuuta 2021. Kyseisellä ohjelmalla pyritään ylläpitämään Moldovan talouden elpymistä, käynnistämään kunnianhimoinen hallintoa ja instituutioita koskeva uudistusohjelma, lisäämään läpinäkyvyyttä ja vastuuvollisuutta, parantamaan julkisen politiikan ennustettavuutta, vahvistamaan rahoituslaitoksia ja edistämään sääntelyn purkamista.

- (6) Taloustilanteen ja -näkömien heikentyessä Moldova pyysi unionilta täydentävää makrotaloudellista rahoitusapua marraskuussa 2021.
- (7) Moldovan alustava osuus Euroopan naapuruusvälineen määrärahoista vuosiksi 2014–2020 oli 518,15 miljoonaa euroa, johon sisältyy myös budjettituki ja tekninen apu. Yhdistetyissä tukikehyksissä, jotka koskevat vuosia 2014–2017 ja vuosia 2017–2020, esitettiin Euroopan naapuruusvälineestä edellisellä budjettikaudella rahoitetun Moldovan kanssa tehtävän yhteistyön keskeiset painopisteet. Vuosien 2021–2027 painopisteet vahvistetaan uudessa suuntaa-antavassa monivuotisessa ohjelmassa, joka on laadittu tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.
- (8) Koska Moldova kuuluu ENP:n piiriin, se olisi katsottava oikeutetuksi saamaan unionin makrotaloudellista rahoitusapua.
- (9) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun olisi oltava poikkeuksellinen rahoitusväline, jolla myönnetään sitomatonta ja kohdentamatonta maksutasetukea avunsaajan välittömiin ulkoisen rahoituksen tarpeisiin ja sillä olisi tuettava sellaisen politiikkaohjelman täytäntöönpanoa, joka sisältää tiukkoja ja välittömiä sopeutus- ja rakenneuudistustoimia avunsaajan maksutasetilanteen parantamiseksi lyhyellä aikavälillä.
- (10) Moldovan maksutaseessa on IMF:n ja muiden monenvälisten laitosten käyttöön asettamien varojen jälkeen edelleen huomattava ulkoinen rahoitusvaje, joten Moldovalle annettavaa unionin makrotaloudellista rahoitusapua pidetään tämänhetkissä poikkeusolosuhteissa asianmukaisena vastauksena Moldovan pyyntöön saada tukea taloutensa vakauttamiseen yhdessä IMF:n ohjelman kanssa. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla on tarkoitus tukea Moldovan talouden vakauttamista ja rakenneuudistusohjelmaa täydentämällä IMF:n rahoitusjärjestelyllä saataville asetettuja varoja.
- (11) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi pyrittävä tukemaan Moldovan ulkoisen rahoitusaseman kestävyyspalauttamista ja siten maan taloudellista ja sosiaalista kehitystä.
- (12) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun odotetaan kulkevan käsi kädessä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/947 (*) perustetun naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön – Globaali Eurooppa -välineen mukaisten budjettitoimien täytäntöönpanemisen kanssa.
- (13) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrä vahvistetaan Moldovan jäljellä olevien ulkoisten rahoitustarpeiden kattavan määrällisen arvioinnin perusteella, ja siinä otetaan huomioon maan kyky rahoittaa toimintaansa omista varoistaan ja erityisesti sen käytössä olevat kansainväliset valuuttavarannot. Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi täydennettävä IMF:n ja Maailmanpankin ohjelmia ja rahoitusta. Rahoitusavun määrää vahvistettaessa otetaan huomioon myös monenvälisiltä avunantajilta odotettavissa olevat rahoitusosuudet, tarve varmistaa oikeudenmukainen taakanjako unionin ja muiden avunantajien välillä sekä unionin muiden ulkoisten rahoitusvälineiden aiempi käyttö Moldovassa ja unionin yleisen osallistumisen lisäarvo.
- (14) Osa rahoitusavusta olisi myönnettävä avustuksina, kun otetaan huomioon Moldovan jäljellä olevat ulkoiset rahoitustarpeet, sen taloudellisen kehityksen taso mitattuna henkeä kohti laskettujen tulojen ja köyhyysasteen perusteella, sen kyky rahoittaa toimintaansa omista varoistaan ja erityisesti sen käytössä olevat kansainväliset valuuttavarannot sekä sen takaisinmaksukyky, joka arvioidaan velanhoidon kestävyysanalyysin perusteella.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/947, annettu 9 päivänä kesäkuuta 2021, naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta (EUVL L 209, 14.6.2021, s. 1).

- (15) Komission olisi varmistettava, että unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on oikeudellisesti ja sisällöltään ulkoisen toiminnan eri alojen keskeisten periaatteiden ja tavoitteiden, kyseisten alojen suhteen toteutettujen toimenpiteiden ja muiden asiaankuuluvien politiikkojen mukainen.
- (16) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava ulkopoliittikkaa, jota unioni soveltaa suhteissaan Moldovaan. Komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi työskenneltävä tiiviisti yhdessä koko makrotaloudellisen rahoitusapuoperaation keston ajan unionin ulkopoliittikan yhteensovittamiseksi ja sen johdonmukaisuuden varmistamiseksi.
- (17) Unionin makrotaloudellisella rahoitusavulla olisi tuettava Moldovan sitoutumista unionin kanssa yhteisiin arvoihin, mukaan lukien demokratia, oikeusvaltioperiaate, hyvä hallinto, ihmisoikeuksien kunnioittaminen, kestävä kehitys ja köyhyyden vähentäminen, sekä sen sitoutumista avoimen, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan periaatteisiin.
- (18) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun ennakoedellytyksenä olisi oltava, että Moldova noudattaa toimivia demokratian mekanismeja, kuten parlamentaarista monipuoluejärjestelmää, ja oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen. Lisäksi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erityistavoitteina olisi oltava julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuuden, läpinäkyvyyden ja vastuullisuuden lisääminen sekä finanssisektorin ohjauksen sekä hallinnan ja valvonnan vahvistaminen Moldovassa ja sellaisten rakenneuudistusten edistäminen, joilla pyritään tukemaan kestävää ja osallistavaa kasvua, ihmisarvoisten työpaikkojen luomista ja julkisen talouden vakauttamista. Komission ja Euroopan ulkosuhdehallinnon olisi säännöllisesti seurattava sekä kyseisen ennakoedellytyksen täyttymistä että kyseisten tavoitteiden saavuttamista.
- (19) Sen varmistamiseksi, että unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liittyvät unionin taloudelliset edut suojataan tehokkaasti, Moldovan olisi toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, jotka liittyvät petosten, korruption ja muiden kyseiseen rahoitusapuun liittyvien sääntöjenvastaisuuksien estämiseen ja torjumiseen. Lisäksi olisi säädettävä, että komissio huolehtii tarkastuksista, tilintarkastustuomioistuin huolehtii tilintarkastuksista ja Euroopan syyttäjänvirasto käyttää toimivaltaansa.
- (20) Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen ei rajoita Euroopan parlamentin ja neuvoston valtuuksia budjettivallan käyttäjinä.
- (21) Avustuksina myönnettävien unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrien ja lainoina myönnettyjen unionin makrotaloudellisen rahoitusavun edellyttämien määrärahojen määrien olisi oltava yhdenmukaisia monivuotisessa rahoituskehityksessä vahvistettujen talousarviomäärärahojen kanssa.
- (22) Komission olisi hallinnoitava unionin makrotaloudellista rahoitusapua. Sen varmistamiseksi, että Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat seurata tämän päätöksen täytäntöönpanoa, komission olisi annettava niille säännöllisesti tietoja kyseisen rahoitusavun täytäntöönpanosta ja toimitettava niille asiaan liittyvät asiakirjat.
- (23) Jotta voidaan varmistaa tämän päätöksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011^(*) mukaisesti.
- (24) Unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun olisi sovellettava talouspoliittisia ehtoja, jotka vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa. Yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi sekä tehokkuussyistä komissio olisi valtuutettava neuvotelemaan tällaisista ehdoista Moldovan viranomaisten kanssa jäsenvaltioiden edustajista muodostuvan komitean valvonnassa asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisesti. Kyseisen asetuksen mukaan neuvoaantavaa menettelyä olisi sovellettava pääsääntöisesti kaikkiin muihin kuin kyseisessä asetuksessa säädettyihin tapauksiin. Kun otetaan huomioon yli 90 miljoonan euron suuruisen rahoitusavun mahdollisesti merkittävä vaikutus, kyseisen raja-arvon ylittävissä toiminna on aiheellista käyttää tarkastelumenettelyä, kuten asetuksessa (EU) N:o 182/2011 täsmennetään. Kun otetaan huomioon Moldovalle myönnettävän unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrä, yhteisymmärryspöytäkirjan hyväksymiseen sekä kyseisen avun vähentämiseen, keskeyttämiseen tai peruuttamiseen olisi sovellettava tarkastelumenettelyä,

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Unioni myöntää Moldovalle enintään 150 miljoonaa euroa makrotaloudellista rahoitusapua, jäljempänä 'unionin makrotaloudellinen rahoitusapu', tukeakseen Moldovan talouden vakauttamista ja huomattavaa uudistusohjelmaa. Kyseisestä enimmäismäärästä enintään 120 miljoonaa euroa myönnetään lainoina ja enintään 30 miljoonaa euroa avustuksina. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksaminen edellyttää, että Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät unionin talousarvion asiaankuuluvaksi vuodeksi. Avulla katetaan osa IMF:n ohjelmassa määritetyistä Moldovan maksutasetarpeista.

2. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun lainaosuuden rahoittamiseksi komissiolle annetaan valtuudet lainata tarvittavat varat unionin puolesta pääomamarkkinoilta tai rahoituslaitoksilta ja lainata ne edelleen Moldovalle. Lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on enintään 15 vuotta.

3. Komissio hallinnoi unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamista IMF:n ja Moldovan välisten sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen sekä ENP:n puitteissa sovitussa assosiaatiosopimuksessa, mukaan lukien pitkälle menevä ja laaja-alainen vapaakauppa-alue, vahvistettujen talousuudistuksia koskevien keskeisten periaatteiden ja tavoitteiden kanssa yhteensopivalla tavalla.

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säännöllisesti tietoja unionin makrotaloudellisen rahoitusavun kehityksestä, myös sen maksamisesta, ja toimittaa kyseisille toimielimille asiaan liittyvät asiakirjat ajallaan.

4. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla kahden ja puolen vuoden ajan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun yhteisymmärryspöytäkirjan voimaantulon jälkeisestä päivästä alkaen.

5. Jos Moldovan rahoitustarpeet vähenevät alkuperäisiin ennusteisiin nähden olennaisesti unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksukaudella, komissio vähentää avun määrää tai keskeyttää tai peruuttaa avun 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun ennakoedellytyksenä on, että Moldova noudattaa tehokkaita demokratian mekanismeja, mukaan lukien parlamentaarinen monipuoluejärjestelmä, ja oikeusvaltioperiaatetta ja takaa ihmisoikeuksien kunnioittamisen.

2. Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto valvovat 1 kohdassa asetetun ennakoedellytyksen täyttymistä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun koko elinkaaren ajan.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohtaa sovelletaan neuvoston päätöksen 2010/427/EU ⁽⁶⁾ mukaisesti.

3 artikla

1. Komissio sopii 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen Moldovan viranomaisten kanssa unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun liitettävistä selkeästi määritellyistä talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevista ehdoista, joissa keskitytään rakenneuudistuksiin ja vakaaseen julkiseen talouteen. Kyseiset talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevat ehdot vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa, johon sisältyy kyseisten ehtojen täyttämisen aikataulu. Kyseisten talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen on oltava yhdenmukaisia 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen sopimusten tai yhteisymmärryspöytäkirjojen kanssa, mukaan lukien ne makrotalouden sopeutusohjelmat ja rakenneuudistusohjelmat, joita Moldova on toteuttanut IMF:n tuella.

⁽⁶⁾ Neuvoston päätös 2010/427/EU, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2010, Euroopan ulkosuhdehallinnon organisaatiosta ja toiminnasta (EUVL L 201, 3.8.2010, s. 30).

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla ehdoilla pyritään erityisesti parantamaan Moldovan julkisten varainhoitojärjestelmien tehokkuutta, läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta muun muassa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun käytön osalta. Poliittikkatoimenpiteitä suunniteltaessa on otettava asianmukaisesti huomioon myös edistyminen markkinoiden vastavuoroisessa avaamisessa, sääntöihin perustuvan ja oikeudenmukaisen kaupan kehitys ja muut unionin ulkopoliittikan painopisteet. Komissio seuraa säännöllisesti, miten kyseisten tavoitteiden saavuttamisessa edistytään.

3. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun yksityiskohtaiset rahoitusehdot vahvistetaan komission ja Moldovan välillä tehtävissä lainasopimuksessa ja avustussopimuksessa.

4. Komissio tarkistaa säännöllisin väliajoin, että 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen edellytykset täyttyvät edelleen, mukaan lukien sen, onko Moldovan talouspolitiikka unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tavoitteiden mukaista. Kyseistä tarkistusta varten komissio sovittaa toimintansa tiiviisti yhteen IMF:n ja Maailmanpankin sekä tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa.

4 artikla

1. Jollei 3 kohdassa tarkoitetuista edellytyksistä muuta johdu, komissio asettaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun käyttöön kolmessa erässä, joihin kuhunkin kuuluu laina- ja avustusosuus. Kunkin erän suuruus vahvistetaan yhteisymmärryspöytäkirjassa.

2. Lainoina myönnetyn unionin makrotaloudellisen rahoitusavun määrät rahoitetaan tarvittaessa asetuksen (EU) 2021/947 mukaisesti.

3. Komissio tekee päätöksen erien maksamisesta sen perusteella, täyttyvätkö kaikki seuraavat edellytykset:

a) 2 artiklan 1 kohdassa säädetty ennakoedellytys;

b) jatkuva tyydyttävä edistyminen sellaisen politiikkaohjelman täytäntöönpanossa, joka sisältää IMF:n muulla kuin ennaltavaraavalla luottojärjestelyllä tukemia tiukkoja sopeutus- ja rakenneuudistustoimia;

c) yhteisymmärryspöytäkirjassa sovittujen talouspolitiikkaa ja rahoitusta koskevien ehtojen täyttyminen tyydyttävällä tavalla.

4. Toinen erä voidaan periaatteessa maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ensimmäisen erän maksamisesta. Kolmas erä voidaan periaatteessa maksaa aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua toisen erän maksamisesta.

5. Jos 3 kohdassa säädetty tarkoitettujen edellytykset eivät täyty, komissio keskeyttää tilapäisesti tai peruuttaa unionin makrotaloudellisen rahoitusavun maksamisen. Tällaisissa tapauksissa se ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle keskeyttämisen tai peruuttamisen syyt.

6. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu maksetaan Moldovan keskuspankille. Jollei yhteisymmärryspöytäkirjassa esitetystä sovitusta määräyksistä muuta johdu ja edellyttäen, että siinä vahvistetaan jäljellä oleva julkisen talouden rahoitustarve, unionin varat voidaan siirtää Moldovan valtiovarainministeriölle, joka on lopullinen avunsaaja.

5 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun lainaosuuteen liittyvät lainanotto- ja lainanantotoimet suoritetaan euromääräisinä ja käyttäen samaa arvopäivää, eikä niistä saa aiheutua unionille tilannetta, jossa anto- ja ottolainauksen maturiteetit poikkeavat toisistaan, eikä unionia saa asettaa alttiiksi valuuttakurssi- tai korkoriskeille tai muille kaupallisille riskeille.

2. Olosuhteiden salliessa ja Moldovan sitä pyytäessä komissio voi toteuttaa tarvittavat toimet sen varmistamiseksi, että lainaehdotiin sisällytetään aikaisentua takaisinmaksua koskeva lauseke ja että vastaava lauseke sisällytetään myös lainanottoehtojen ehtoihin.

3. Jos olosuhteet sallivat edullisemman lainakoron ja jos Moldova sitä pyytää, komissio voi päättää jälleärahoittaa kaikki alkuperäiset lainansa tai osan niistä tai se voi järjestellä rahoitusehdot uudelleen. Jälleärahoitus- tai uudelleenjärjestelytoimet toteutetaan 1 ja 4 kohdan mukaisesti, eivätkä ne pidennä asianomaisten lainojen maturiteettia eivätkä kasvata jälleärahoituksen tai uudelleenjärjestelyn ajankohtana jäljellä olevan pääoman määrää.
4. Moldovan on maksettava kaikki kulut, joita unionille aiheutuu tämän päätöksen mukaisista lainanotto- ja lainananto-toimista.
5. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen toimien etenemisestä.

6 artikla

1. Unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046 ⁽⁷⁾.
2. Unionin makrotaloudellinen rahoitusapu pannaan täytäntöön suoran hallinnoinnin avulla.
3. Moldovan viranomaisten kanssa tehtävien lainasopimuksen ja avustussopimuksen on sisällettävä kaikki seuraavat määräykset:
  - a) varmistetaan, että Moldova tarkistaa säännöllisesti unionin yleisestä talousarviosta myönnetyn rahoituksen käytön asianmukaisuuden, toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimenpiteet väärinkäytösten ja petosten estämiseksi ja ryhtyy tarvittaessa oikeudellisiin toimenpiteisiin periäkseen takaisin mahdolliset tämän päätöksen nojalla myönnetty varat, joita on käytetty väärin;
  - b) varmistetaan unionin taloudellisten etujen suojaaminen ja etenkin määrätään erityistoimenpiteistä unionin makrotaloudelliseen rahoitusapuun kohdistuvien petosten, korruption ja muiden sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja torjumiseksi neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽⁸⁾ ja (Euratom, EY) N:o 2185/96 ⁽⁹⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ⁽¹⁰⁾ mukaisesti sekä neuvoston asetuksen (EU) 2017/1939 ⁽¹¹⁾ mukaisesti niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat Euroopan syyttäjänvirastoa koskevaan tiiviimpään yhteistyöhön;
  - c) annetaan Euroopan petostentorjuntavirastolle nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, joihin sisältyy digitaalinen rikostutkinta ja haastatteluja;
  - d) annetaan komissiolle tai sen edustajille nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset;
  - e) annetaan komissiolle ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle nimenomaiset valtuudet suorittaa tarkastuksia aikana, jona unionin makrotaloudellinen rahoitusapu on saatavilla, ja sen jälkeen, mukaan lukien asiakirjatarkastukset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset, kuten toiminnan arvioinnit;
  - f) varmistetaan, että unionilla on oikeus lainan aikaistettuun takaisinmaksuun tai avustuksen täydelliseen takaisinmaksuun, jos on osoitettu, että Moldova on unionin makrotaloudellisen rahoitusavun hallinnoinnissa sekaantunut petokseen tai korruptioon tai mihin tahansa muuhun unionin taloudellisia etuja vahingoittavaan laittomaan toimintaan;

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta ja asetuksen (EY, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

⁽⁸⁾ Neuvoston asetukset (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽⁹⁾ Neuvoston asetukset (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽¹¹⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

- g) varmistetaan, että Moldova maksaa kaikki kulut, joita unionille aiheutuu tämän päätöksen mukaisista lainanotto- ja lainanantotoimista.
4. Ennen unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanoa komissio selvittää toiminnan arvioinnin avulla, ovatko avun kannalta merkitykselliset Moldovan rahoitusjärjestelyt, hallintomenettelyt sekä sisäiset ja ulkoiset valvontamekanismit moitteettomia.

7 artikla

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

8 artikla

1. Komissio antaa vuosittain viimeistään 30 päivänä kesäkuuta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän päätöksen täytäntöönpanosta edellisen vuoden aikana, mukaan lukien täytäntöönpanoa koskeva arviointi. Kyseisessä kertomuksessa on
  - a) tarkasteltava unionin makrotaloudellisen rahoitusavun täytäntöönpanossa tapahtunutta edistystä;
  - b) arvioitava Moldovan taloustilannetta ja -näkyviä sekä edistymistä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa;
  - c) osoitettava yhteys yhteisymmärryspöytäkirjassa vahvistettujen talouspoliittisten ehtojen, Moldovassa meneillään olevan talous- ja finanssipoliittisen kehityksen sekä unionin makrotaloudellisen rahoitusavun erien maksamista koskevien komission päätösten välillä.
2. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kahden vuoden kuluttua 1 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun saatavuusajan päättymisestä jälkiarviointikertomuksen, jossa arvioidaan päätökseen saadun unionin makrotaloudellisen rahoitusavun tuloksia ja tehokkuutta ja sitä, missä määrin rahoitusapu on myötävaikuttanut avun tavoitteiden saavuttamiseen.

9 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Strasbourgissa 6 päivänä huhtikuuta 2022.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

R. METSOLA

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

C. BEAUNE
